

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIÒDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

Y 10 CENTAUS PAPER EN L' ISLA DE CUBA.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20.—BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 9 rals.—Cuba y Puerto-Rico, 10.—Estranger 15.

¡NADAL!

Ja hi som.

A través d'un any espantosament fecundo en desventuras y calamitats havem arribat sans y bons a las postrimerias.

Verdaderament, los que á últims de Desembre de 1885 som vius encara, tenim molt mérit ó molta sort.

Hem suferit terremotos, inundacions y microbis; hem passat gana, son y pòr; hem aguantat en Cánovas y en Pidal; hem vist lo derrumbament del mónstruo y la mort del R y... ¡y nosaltres tant campants y aixerits!

¡Ah! Elevem un càntich á aquesta sabia providencia que 's cuida de tots los sers del món, desde l' animal més petit al més gran, desde la formiga hasta 'l conde de Toreno y tots, unánimement, diguém ab piadós entusiasme:

—¡Gracias! ¡gracias! ¡gracias!

Ara que estém posats á entusiasmarnos, entusiasmémnos per un altre motiu.

Ja deuran sapiguero, probablement: l' empedrat, lo famós empedrat, lo célebre empedrat de la dreta de la Rambla ha quedat definitivament llest, permetent lo pas del tranvia, de las bestias y de las personas.

No era convenient, per cap concepte, que durant las firas de Sant Tomás tinguéssim la Rambla empantana-gada, y comprenetho aixis, los encarregats de la histórica obra han fet un esforç sobrehumà per acabar-la y ho han conseguit.

Congratulémos d'aquest memorable aconeteixement; felicitem al contratista, al arcalde, als treballadors y hasta als caballs dels carros que duyan l' arena, y ab lo mateix fervor ab que acabem de cridarho, tornem á repetir:

—¡Gracias! ¡gracias! ¡gracias!

Altrament sí; hem tornat á aquells dias de bullici y moviment, en que 'l ¡quiquiriuchi! dels pollastres se barreja en plé Barcelona ab lo ¡piochi! ¡piochi! ¡piochi! dels galls d'indis.

Los pajesos de per munt y las pajasas de per vall pu-lu'an per aquestos earrers ab la mercancia á coll, disposats á feros esquitxar la plata á cambi d' un grapat de plomas y ossos.

Ab tot, aquest any sembla que 'l negoci no pinta gayre.

Una pajasa, que té un puesto de virám, se me 'n queixava.

—No sé, va dirme,—'m sembla que aquest Nadal no podré vendre las gallinas.

—¿Per qué?

—Perque reparo que hi ha poch galls.

Una pregunta. ¿Han rebut gayres felicitacions?

Es la xeringa d' aquests dias; y á fé que no atino com lo gòbern, que tant diligent se mostra en inventarse contribucions, no se 'n ha imaginat una sobre 'l consúm de décimas. ¡Créguin que faria quartos!

Podria exigir un tant per cent; podria manar que cada felicitació portés un sello; podria... en fi, aixó es cosa de ministre y no mèva. Jo ja faig prou donant l' idea; ara ell que la completi y la posi en práctica.

Algun lector espantadis s' esporuguirá al llegir la mèva proposició.

—¡Com!—dirá,—després del cúmulo de contribucions que pesan sobre nosaltres ¿encara aconsella al gòbern que n' estableixi una de nova?—

¡Ah! Ja veig que no ha comprés la màgica. Vinuim aquí y escolti. ¿Sab qué succehiria si s' posava aquesta contribució?

¡Que 'ls repartidors de décimas no tindrian altre remey que plegar!

Y aixó es precisament lo que convé al públich.

¿Ho comprén ara?

Avants, lo círcul dels felicitants era reduhit, y, hasta cert punt, una mica justificat.

Avuy ja es una mania, un torbelli, una confusió.

Per tot arréu venen felicitacions y bonas festas, las décimas se crusan á centenars las dugas mans no poden donar l' abast pera pendre las que 'ns entregan; plouhen cromos, papers daurats, tarjetas impresas, romansos, poesias *en vers*; tot lo que la imprenta y la litografia ha inventat en benefici del home, serveix aquestos dias pera mortificarlo y ferlo sortir de test.

Serenos, carters, forners, mossos de café, barbers, llimpia-botas, repartidors del diari, repartidors d' entregas, porters de cassinos, recaudadors de associacions, andadors de germandats, escombriayres, fondistas, carboners, sabaters, ataconadors, taberners... tots los que durant l' any han viscut á espensas nostras y que més de quatre vegadas nos han fet treure foch pels caixals, acaban ara de darnos lo cop de gracia ab la irónica y tradicional cantarella:

—¡Que passi felissas festas!

Tinch un conegut que ha trobat la manera de safarse del disparo de molts felicitacions.

En aproximantse Nadal, agafa 'ls trastets y muda de cafe, de barberia de fonda, de llimpia-botas...

Quan ell va explicarmho, no vaig poguer méns de dirli:

—Pero escolta; ¿y que 't diuhen després tots aquestos felanos quan hi tornas?

—¡Oh!—va respòndrem,—no hi torno més. Durant tot l' any continúo sent parroquiá del nou establiment, y al venir altra vegada Nadal, ¡patatras! volada y hasta la mort. Ja ho tinch tot calculat. A Barcelona hi ha

més de trescents cafés, perruquerias y fondas. De modo, que encara que jo visqués tres cents anys, que no es probable, puch seguir impunement la mèva tramoya —

Pèl demés, los aconsello sobre tot que no fassin abusos de cap especie.

La regla manté 'l cos y la casa, y si després, á causa de haver fet un disbarat, agafessin una calipandria y 's morissin, tota la mort se 'n penedirian.

Si sapiguessin la feyna que després d' aquestos dias tenen los metjes, dentistas y demés martiritzadors de la humanitat, reflexionarian molt y molt avants de menjarse una neula ó de empassarse un tros de gall...

Y... á propòsit de gall. Es indispensable que fassi punt, perque es tardet y encara l' haig d' anar á comprar.

Pero avants d' acabar, vull cumplir ab vostés, del modo que mana la urbanitat y la cultura.

Si sapigués fer versos, m' empescaria una décima sentimental y expresiva; pero á falta d' aixó, ab l' ajuda de la felicitació del carboner, que tinch al davant... (la felicitació; no 'l carboner,) sortiré del pas dihentlos aixis:

«En tan venturoso dia
que nos recuerda á Jesús,
felizmente dado á luz,
quedando virgen Maria,
poseido de alegría...»

tè una verdadera satisfacció en felicitar y desitjar un venturos Nadal á tots los lectores de LA ESQUELLA, son affm. y S. S.

Q. B. S. M.

A. MARCH.

LA SENYORA RAFELA.

Fa quatre anys que va entrar al gremi de las viudas. Son marit era mestre de casas y va morir d' una cayguda... un dissapte que se 'n anava borra'txo á casa.

Diuhen que Dèu tanca una porta y n' obra un' altra... Al mèu entendre devegadas valdria més que deixés las cosas tals com están y no 's cuidés d' obrir y tancar portas; pero, *en fin*, no 'u va volguer fer aixis y no hi ha altre remey que conformarse ab la voluntat de Dèu ..

La Rafela (aixis li deyan quan encare no era viuda) ab la mort del seu marit va millorar d' estat. ¿Cóm? Posant casa de dispesas.

Ella á las horas, á pesar de lo molt que havia suferit ab aquell carcamal d' home, se conservava fresca com un pom de rosas... acabadas de cullir. No havia tingut

família, à més tenia un caràcter bastant alegroy, y una qualitat unida à l' altre y à l' altre la feyan un verdader *bocato di studente*.

A conseqüència donchs, d' aixó, tant prompte va obrir la casa de dispesas la desde llavors senyora Rafela hi van fer cap los estudiants com moscas à la mel. La comparació no es prou exacte, perque las moscas xupan la mel y ab la patrona (no hi havia res d' aixó). Allí no hi havia compares ni comares: lo mateix era 'n Ricardo, que l' Albert, que 'n Geroni (no tots los estudiants tenen lo nom bonich) que qualsevol altre.

Ja n' hi va haver algun que va tenir la picardia de no pagar algun mes de dispesa per veure si acabat per cobrar ella 's deixava fer lo pari-pinta; pero jcal la senyora Rafela s' havia fet lo propòsit de no ferse la més petita taca al vestit de viuda... y va lograrho.

¿No 'ls sembla als lectors que una dona trobantse en lo cas de la senyora Rafela, rodejada d' estudiants dia y nit, es digna d' admiració si logra triuñar de las tretas que aquells li preparan pera ferla caurer de bigotis al fanch? Tant segur estich que 'ls ho sembla que desde luego proposo à vostés un vot en aquell sentit à favor d' aquell modelo de patronas. ¿S' aproba? ¡Aprobat!

Continúo:

Dos anys feya que la senyora Rafela se la campava donant teca y llit à qui volgués anar à casa [seva mediant lo pago de dotze duros mensuals. ¡Dos anys! Feya donchs, ja més de setcentas nits que aquella dona dormia sola. ¡Es dir dormia! Alló no era dormir: desde que 's ficava al llit fins que 's llevava la seva imaginació no parava un instant. Los moments que s' endormiscava somniava unas cósas... ¡Ay, si algun dels estudiants que tenia à casa hagués pogut pensar lo que somniava la patrona!... Pero ella treize son treize; no va volgué variar lo propòsit que tenia format: alló de la taca...

A medida que va anar passant temps se li va aumentar la necessitat de companyia, y fa tres ó quatre dias no poguent resistir més s' arregla una miqueta, encarega à la raspa que procuri no quedí res endarrera mentres ella es fora y surt de casa...

¿Ahont va anar? De prompte no ho vaig saber; pero avuy ho he vist clar, llegint en un diari 'l següent anunci:

«Una señora viuda sin hijos, de treinta y ocho años de edad y no mal parecida, que posee una acreditadísima casa de huéspedes, desea contraer matrimonio. Los numerosos huéspedes que tiene podrán responder de su moralidad y acrisolada honradez.

Darán razón en esta imprenta.»

¡Pobre senyora Rafela! Qué n' ha tret de passar quatre anys de martiri? ¿Qué n' ha tret de passar tant temps sense tacarse lo vestit de viuda, si al últim l' autor del anunci li ha tacat tot, dihent que: «los numerosos huéspedes que tiene podrán responder de su moralidad, y acrisolada honradez?»

No hi ha ningú que al llegir aixó no pensi qu' es d' altre cosa... de lo que sos hostes podrien respondre.

Lo món es aixís, senyora Rafela; y si vósté l' hagués conegut una mica no hauria arribat à veures en lo cas de posar l' anunci, que, encare que no diu qu' es vósté la que 's vol casar, tothom la senyala ab lo dit.

Desde avuy obri d' altre modo, creguem à mi; y aixís com hi ha donas que ab lo pecat portan la penitencia, vósté ab la penitencia haurà portat lo pecat. May li podrán dir que es una de tantas... perque no haurà sigut com ellas.

R.

L'ARGENT FAIT TOUT.

En lo món tot es mentida,
tot es comedia no més:
y aquell que tè mols diners
passa felissa la vida.

En aquest món res tè mida,
tot se compra, tot tè preu:
qui més mira menos véu
si no tè la bossa plena,
que 'l dinè esborra ó esmena,
fa y desfá per tot arréu.

¿Véus, allá, aquella senyora
que va tant empolaynada?
Donchs ab un pobre es casada...
¿y ella sabs qu' es? Cusidora.
Aixó sí, es molt tentadora;
bona actrís pèls grans papès,
qu' ab los ricatxos no més
veurás que fá la coqueta...
(y 'l marit bó y gras que peta.)
Res, tot se fá... pèls diners.

Contempla bè à aquell mosquit
que 's passeja tant tibet;
donchs, era un pobre empleat
guanyant un sou molt petit.
Dihèn qu' es ben aixerit;
jo ho vull creure, mes la gent
tambè diu que tè un parent
qu' à Madrid tè un gran destino...

sent aixís, ja m' imagino
que 'l jove tindrà talent.

¿Coneixes Don Cayetano
aquell vell que porta ulleras
y detrás de las ninieras
y sempre tant campetxano?
Me dirás qu' es un poch tano...
es vritat... mes ell tè argent
y à despit del que dirán
engatussa las minyonas
perque las fa aná ben monas
ab lo ditxós talismán.

La Cinteta, modisteta
qu' apenas menjava pá,
si avuy la vejessis, va
que no sembla la Cinteta.
Sa posició ¿com l' ha feta
me dirás? Senzill va se;
enamoranse un banqué
de son pamet tant graciós
tot sent vell, lleig y babós
s' hi va entregar... pèl dinè...

Are passa un tal Mansió
que cada dia tè un plet...
¿y qu' estrany! sempre 'l tè tret
tant si tè rahó com no.
Un m' ha fet l' observació
qu' unta 'ls dits de no sè quí;
jo, francament, deixo dí,
mes, Mansió, sens cap reparo
diu qu' ab diners y ab descaro
tranquil pots aná à dormi.

Y aixó es cert, ab capital
se tè tot lo bó y milló;
aquesta es la solució
del gran problema social.
Talent, virtud, res preval,
sols lo dinè porta sort;
dinè, dinè es lo ressort
de la gran máquina humana,
sens dinè la ditxa es vana...
ell domina hasta à la mort.

ALT Y PRIM.

ROMEA.—OTGER, drama trágich en tres actes, de
D. A. Ferrer y Codina.

Avants de parlar de 'l obra, parlém de un dels actors que la interpretan, que val molt més que l' obra mateixa, ja que—segons opinió nostra—li déu aquesta las nou decimas parts del éxit que li ha dispensat lo públich.

L' actor à qui 'ns referim es D. Teodoro Bonaplata. Pocas vegadas l' haviam vist llansarse ab tanta seguretad, interpretar un paper ab tant calor y unir à una dicció animada y gráfica una expressió més felis de las volcánicas passions humanas.

Bonaplata s' eleva à una colosal altura. Més encare: fá aplaudir una obra absurda, renyida ab la veritat històrica y fins ab lo bon gust literari.

Davant del drama Otger, considerant l' obra en si y prenent en compte al mateix temps lo treball esmerat del Sr. Bonaplata, encarregat del paper de protagonista, s' arribarà à compèndre fins ahont alcanza 'l poder y la influencia de una bona execució escènica, sobre l' ánimo del públich. Y si 'l que acostuma à assistir al Teatro Rómeya hagués saludat l' historia catalana y tingués nocions de literatura y fins de llenguatge, no cridaria, no, à las taulas al autor de una monstruositat com aquella, sinó únicament al intérprete que 'n fa una de sas més hermosas creacions.

Otger, personatge llegendari, es, segons la tradició, lo Pelayo de Catalunya; pero segons lo Sr. Ferrer y Codina, no es més que un conquistador de donas, y un gran aficionat à las ardentas africanas. Tè 'ls seus capritxos y quan se cansa de las vellas las pren joves.

Segons las crónicas, va comensar à apareixe per las montanyas del Pirinéu en l' any 754, y va morir de fret y fatiga nou anys després, posant siti à Ampurias; pero segons lo Sr. Ferrer y Codina, avants de la invasió árabe (711), ja anava à conquistar no sè quinas terras de moros, y borrarxo de luxuria atropellava à una dona, que passava à ser més tart la seva currutaca vella, dantse 'l cas següent: que, quan s' enamora de la jove, excitant los celos de aquella, després que ha fet la barrabassada de ferla tirar al mar, ab acompanyament de música, resulta que la jove es sa propia filla, tinguda de aquella mora atropellada. Y li dich jove, encare que segons la cronologia, Lidia, pèl cap baix hauria de tenir 52 anys y ni la seva mare Kaina ni 'l xaruch Otger ja no haurían d' estar per magarrufas.

Pero janéuli ab cronologías à un autor dramátich, quan se proposa produhir efectes, costi lo que costi!

Las crónicas y la tradició presentan à Otger rodejat dels nou varons de la fama, ramas frondosas de la futura noblesa catalana; pero segons lo Sr. Ferrer y Codina, los principals personatjes que 'l rodejan son un moro-convertit (en Fontova) que li fá d' angel tutelar, com es costum en la major part dels dramas del

Teatro Rómeya; d' un altre moro (Sr. Virgili) que dissimula la seva religió per venjarse del capdill, à causa d' una brutalitat que va ferli a la família, y de un traïdor (Sr. Soler), que durant tot lo drama no fa més que rebre diners del un y del altre, uns cops pel treball d' agafar un escursó ab que matar à Otger, altres cops per treure à Lidia del aygua; are per salvar à l' héroe, are per pérdre'l. Se m' olvidava una cosa: lo Sr. Fontova se dedica à la cria de serps, y 'n porta una sempre à la pitrera.

Aquest es Otger, y aquests son los varons de la Fama que figuran en la poética llegendia, portats al teatro pèl Sr. Ferrer y Codina. L' amor à la patria queda olvidat per enter, y d' aquell sentiment religiós que 's impelia à alzar lo pendó de la créu, contra la milja lluna, ni se 'n parla. Al contrari: Otger en lo segon acte diu un monólech, que 'l firmaria qualsevol esperitista.

Otger mor' de una picada d' escursó, en lo moment en que 'ls moros invadeixen son palau, perque à Otger, l' héroe de las montanyas, lo Sr. Ferrer y Codina, sempre generós, li regala un palau, y es de créure que més li donaria, si més li demanava.

L' obra, donchs, baix lo punt de vista històrich, no es siquiera presentable. Escenicament tè efectes y situacions més ó menos ben preparadas que enlluhernan al públich y versos que li halagan l' oido, per més que molts no diuben res, y están generalment empedrats d' arcaïsmes y de impiopietats de llenguatge, renyidas à mort ab la gramática, 'l diccionari y 'l bon gust.

S' hi emplean à major abundament tots los recursos de la quincalla escènica: trons, llamps, tochs de corn, fochs de bengala. lo contrast de los trajos rústechs ab los de seda y or, y fins una bonica marxa composta pèl mestre Pedrell. Hi ha una pila de morts, que amenisan las escenas. Hi jugan dos subterranis, un anell de família, cartas escrites en pergami donant falsas citas amorosas, y succeheix lo de sempre, 'l gat agafa à la rata, quan la rata tractava de agafar al gat, es à dir: en Fontova fastidia à n' en Soler, en lo moment en que 'n Soler tractava de fastidiar à n' en Fontova, qu' es un truch molt divertit que deleitarà eternament per tots los sigles dels sigles al públich de Rómeya.

¡Ay Senyor! ¡Quin dia s' escriurán dramas que tingan sentit comú!

P. DEL O.

LICEO: Continúa navegant vent en popa *Lo barco fantasma*. La Torressella ha substituït à la Theodorini en lo paper de Senta, sense que la maniobra se 'n ressentí. Lo públich à cada representació demana la repetició del famós duo del segon acte.

Tambè s' ha representat la *Gioconda* ab una variant. La senyora Flotow ha cantat lo paper de Laura de una manera insuficient.

Item més: s' ha posat la Marta. Lo conjunt sorti una mica desigual perque l' ópera estava poch madura d' ensaigs. Y cuidado qu' en Nouvellí vá treure més veu de la que tè y en Meroles vá cantar de una manera acabada 'l brindis del ters acte, tant que 'l públich l' obligá à repetirlo.

PRINCIPAL: *Haroldo el normando*, *El alcalde de Zalamea* y *La Pasionaria* han fet lo gasto, lluhints' hi com sempre en Calvo y la seva troupe. La pessa *El ventanillo* ha agradat molt. S' anuncia la próxima representació de *D. Alvaro* qu' es la producció en que D. Rafael *echa el resto*, com vulgarment se diu.

ROMEA: A més del *Otger*, de que més amunt me ocupo, s' ha es renat una pessa titulada *Modus vivendi*. Es una obra fluixeta com lo vi aygualit. Bástils saber que 'l públich de aquell teatro tant aficionat à coneixe caras novyas, ni tant sols se vá recordar de cridar al autor à las taulas. La pessa, donchs, s' ha quedat sense pare conegut.

ALTRES TEATROS: Cap novedat. Al *Circo Equestre* benefici de 'n Tony Grice à últims de la senmana pasada, amenisat ab la rifa de un caball. Hi havia qui 's creya que 'l caball que havia de rifarse seria 'l caball de bastos ó un caball de cartró, ó un de pintor... En fi, qualsevol cosa. Y no obstant, vá rifarse un caball de carn y ossos y fins jo coneix à qui 'l vá treure.

Are no més li falta que un altre dia rifa un carruatje y li toqui també y ja may més vá à peu.

N. N. N.

MISERIAS.

(CONTRAST.)

Quint pis: Una mare bona
desconsolada... plorant...
y tres fills seus al voltant
demanant pa: à poca estona
truch à la porta ressona...
Obra... son marit ha entrat:
es jugador: no ha guanyat:
la senmanada ha perdut:
rabiós diu:—Al llit!!! ¡¡¡quietut!!!
(Miséria... per voluntat.)

Una viuda: tres criaturas
al voltant, gana patint,
demanant pa tot sovint:
pobrets!... ¡quántas amarguras!

Fentlos petons y posturas
 ella 'ls distreu: no han menjat,
 ningú 'ls hi fa caritat:
 —Fills meus, los diu, no ploréu;
 potser demà menjaréu...
 (¡Miseria!... ¡Necessitat!)
 PEPET DEL CARRIL.

ESQUELLOTS.

Préparinse per l' any nou:
 LA ESQUELLA que no olvida 'ls refrans de la terra, ha dit: «Any nou, vida nova.»
 Y en efecte, no sols estrenarà cabessera y vinyetas de secció, sino que fins canviarà de forma y farà tots los possibles per ser amena y agradable y correspondre a la bona acullida que 'l públich li dispensa.
 Y are no 's figurin que promesas d' ella sigan promesas de 'n Sagasta.
 Lo que l' ESQUELLA diu se compleix al péu de la lletra.

L' acte primer que ha realitzat D. Francisco al pendre possessió de la vara no ha consistit pas en posar cap primera pedra, ni en fer cantar cap *Te-Deum*.
 D. Francisco aquesta vegada ha dirigit un telégrama al majordom de Palacio reiterant a la regenta la seguretad de la seva respectuosa y ferma adhesió.
 La flexió d' espinada ha sigut tant immensa, que se n' hauria anat de bigotis... dich de patillas, a terra.
 Sort que tenia la vara per aguantarse.

Tres marquesas, duas duquesas y una condesa han pres al seu càrrech satisfere al poeta Zorrilla la pensió anual, que no se per quin motiu 'l Senat va deixar pendent de aprobació.
 Pocas vegadas las nobles damas havian sigut tant nobles.
 Val més gastarse 'ls diners ab poetas que ab carres de caballs.

Un párrafo del discurs pronunciat per l' arquebisbe de Valladolid, al celebrarse 'ls funerals de D. Alfonso: «Como fué así será, señores, si la España se hace digna de tanta dicha. Vuelva a ser la nación católica por excelencia: sea otra vez el pueblo de un solo labio y un solo corazón.»
 ¡Ay, ay! ¿un sol llabi? ¿Quin, Sr. Arquebisbe, 'l de dalt ó 'l de baix?

Fá prop d' un any que vé parlantse de celebrar aquí a Barcelona una exposició internacional, a últims del any 1887.
 S' han realitzat ja importants preparatius; lo concessionari ha fet lo dipòsit corresponent, l' Ajuntament li ha concedit los terrenos necessaris, los industrials están ben disposats a secundar lo propòsit, y 's conta ab los fondos suficientes per dur a cap lo pensament.
 Donchs are, tot d' un plegat surten los botiguers madrilenyos ab l' idea de celebrar també una exposició universal, se 'n van a véure a n' en Moret, li demanan ajuda, y senyalan pel cas la primavera próxima.
 Com qui diu; demà passat.
 En aquella terra de l' activitat y del esperit d' empresa, una cosa així es qüestió de *bufá y fé ampollas*.

Hi ha qui s' ha alarmat, creyent que la exposició de Madrid destorbará la de Barcelona.
 No som nosaltres de aquesta opinió.
 Ells que fassan y també farém nosaltres, ab la seguretad de que aquí 's farà més de lo que 's faria, mediant l' estimul de la competencia.
 Ab una cosa únicament pot aventatjar la exposició de Madrid a la nostra: ab la *exposició* que corra de fer un paper ridicul.

Ja s' ha inaugurat lo curs del Ateneo Barcelonés.
 Va pronunciar lo discurs de inauguració lo president D. Manuel Girona.
 —¿Y qué tal? preguntava un socio que no va anarhi a un que va concórrehi.
 —Bé: D. Manuel va desrollar un projecte per fomentar fa marina mercant.
 —¿Y es práctic? —
 —Qué vols que 't diga. 'M sembla que si hi hagués negoci, 'l Sr. Girona se l' hauria guardat per ell.

Ab perdó del Sr. Girona, aquesta classe de discursos al meu entendre, no deuen pronunciar-se per inaugurar lo curs de una societat de la índole del Ateneo.
 Las ciencias, las letras y las arts no tenen res que véure ab las empresas mercantils.
 ¡Lástima que no ho haja tingut en compte 'l Sr. Girona, que després de tot tenia medi de lluhirse de un' altra manera.
 Li bastava agafar lo violi y fer la competencia a tots los grans concertistas, desde 'n Sarasate a l' Antonet.

Sessió del Ajuntament.
 Protesta del Sr. Masvidal perque vá sentir a dir que l' Ajuntament ha sollicitat del govern uns quants canons inservibles per fondre l' estatua eqüestre del general Prim.
 Lo patriotisme del Sr. Masvidal no passa perque encara que 'l bronze que 's demana, siga bó, procedeixi de canons inservibles.
 «Ho troban estrany? Donchs jo no: per mi, 'l senyor Masvidal ne porta una d' amagada. Ell vol canons bons, que fins quan s' hajan transformat en estatua, serveixin per fer salva.
 Ja ho veyéu, mataronins, vosaltres héu perdut ja fa molts anys al celebre regidor Matéu, mentres nosaltres conservém encara al regidor Masvidal.

L' espatxada de aquest senyor, me recorda la de un fabricant que volia fer una fabrica modelo.
 Y en efecte, las quadras eram molt altas y 'ls rams de transmissió molt groixuts.
 —Pero home, li deyan, no véu que aquests rams tant pesats li consumiran molta forsa inútil?
 —No ho cregui, vá respondre 'l fabricant: ja veurá com quan quedin colocats a ran del sostre, desde baix semblaran primos.

Lo Nunci, a pesar de que com a representant del Papa li toca una part de la gracia del Esperit Sant, també fá planxas.
 En efecte, al dirigir-se als bisbes invitantlos a concorre als funerals de Alfonso XII, deya textualment: «Sa Santidad veurá ab molt gust l' assistencia dels prelatos a la ceremonia disposta pel govern.»

Es com aquell que vá anar a veure a un malalt que estava als últims.
 —D. Rafel, va dirli, vinch a participarli que 'ns hem mudat de casa: are estém al carrer de 'n Còdols, n.º 6, tercer. Encarregui als seus heréus que 'l dia que 's mori 'm passin targeta, perque, ja ho sab, tindré molt gust en assistir al seu enterro.

Un' altra trafica de l' industria alemana.
 Desde fá un quant temps se dedica a fer cigarros purus ¿ab qué dirian?
 Ab fulas de naps.
 Com sempre: pels alemanys la qüestió son naps.

Un periódich valenciá assegura que 'ls carlistas han comprat a Alcoy 30,000 mantas.
 Está molt bé: ells que surtin, y tindran mantas y sumantas:
 y entre 'ls abrichs y la llenya y las mantas y 'l tacó passarán, a lo que 'm sembla, un hivern ben calentó.

No 'ns queixarém los catalans.
 Lo nou governador de Barcelona 's diu Cayo, lo qual sempre es una ventatje, que val més un home *cayo* que un que no 'n siga.
 ¿Y 'l de Lleyda?
 'L de Lleyda 's diu Domingo Garcia.
 ¿No sabian vostés que 'l paper de governador civil s' encarregués al graciós de la companyia? Donchs jo tampoch.
 ¡Vaya de Domingo Garcia! ¡Qui li havia de dir quan feya 'l Gambito dels *Polvos de la mare Celestina!*

TRENÇA-CAPS.

XARADAS.

I.
 —Y donchs, vosté, senyor Pons, ¿que no celebra Nadal?
 —¡Vaya! ja tinch los turrons y avuy compraré total;
 n' he comprat de quatre menas y fins d' aquells de *hu-segona* y com que agrada a tres nenas farem la festa rodona.

J. STARAMSA.

II.
 Tres totals, ne va agafar ab lo dos, en Roch, un dia, mes com que ho veje sa tia, li feu *hu*, y los va deixar.

J. S. P.

MUDANSA.

Tot la Total l' altre dia; a sa casa vaig trobar que sent dissapte volia anar la *tot* a arregar.

A. BOIX ZORRILLISTA.

CONVERSA.

Entre forasters:
 —Vos asseguro, Tomás, que faria tres horas de camí per poguer sortir de Barcelona.
 —Ja teniu rahó; aixó es un fástich, per tot arreu se troba gent aquests dias; y donchs ¿per qué no marxeu?

—Perque tinch de cumplir lo malahit gust que vaig dar a la dona.
 —¿Y de quin poble sou?
 —No fa gayre que ho he dit, y vos ¿d' ahont haveu vingut?
 —Lo mateix que vos, també hi dit lo nom del meu poble.

PEPET D' ESPLUGAS,

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6.—Nom de dona.
 4 5 4 3 2.—" " "
 1 4 3 6.—Coneguda actris dramática.
 6 3 2.—Nom de dona.
 5 6.—Nota musical.
 1.—Consonant.

J. S. Y P.

TRENCA-CLOSCAS.

CA. TREU LA CENDRA.

Combinar las letras de manera que formin lo títol de un drama catalá.

J. ASMARATS.

ROMBO.

Primera ratlla vertical y horizontal: consonant.—Segona: en las casas n' hi ha.—Tercera: lo que a mi 'm falta.—Quarta: joguinas de noys.—Quinta: un ser infernal.—Sexta: en las iglesias.—Séptima consonant.

CARMETA Y ERMINIA.

GEROGLIFICH.

S
 III
 : X
 I
 DD
 :
 X A

PEPITO CUNILL DE GUIX,

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª.—*Am-po-lla.*
2. Id. 2.ª.—*Ma-ca-ri.*
3. ENDAVINALLA.—*Salas.*
4. CONVERSA.—*Mariano.*
5. GEROGLIFICH.—*Per albacetins Albacete.*

ALMANACH

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

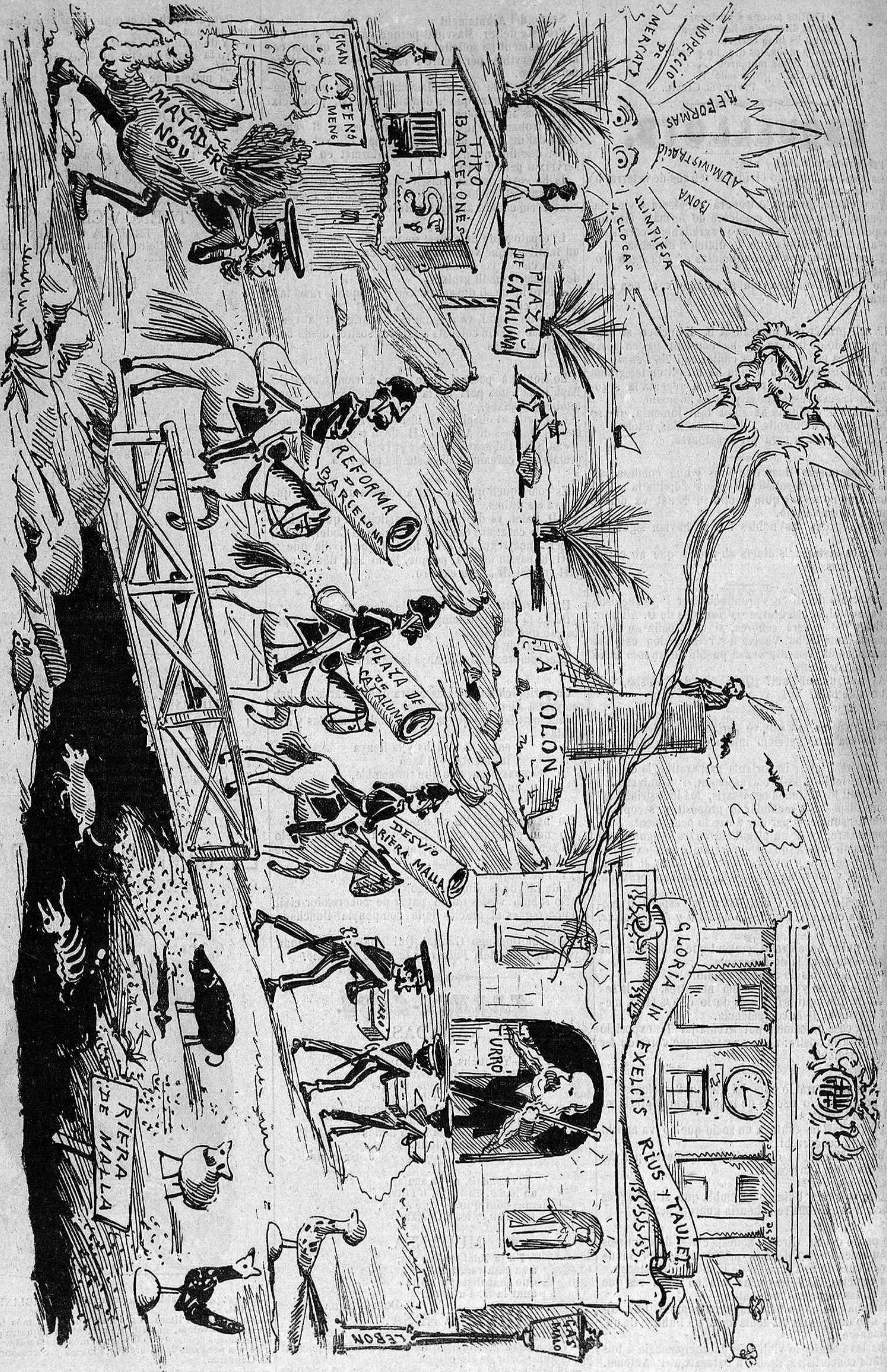
PER L' ANY 1886.

Ilustrat pels notables caricaturistas Srs. MOLINÉ y PELLICER.
 Conté treballs literaris d' importancia, ab més material que un gros volum, multitud de caricaturas, quatre páginas d' hermosos cromos y ab tot no val més que 2 rals.
 Se ven per totas las llibrerias, kioscos y corresponsals de LA CAMPANA.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

L' Esquerria obsequia aquest any als seus lectors ab lo present pessebre.